

Datum
2012-10-29
Ert datum
2012-08-23

Dnr
2012/191
Er ref
Fi2012/2904

**Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 STOCKHOLM**

Ang Betänkande Nystartszoner (SOU 2012:50)

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har ombetts att lämna synpunkter i rubricerat ärende.

Inledning

Tillväxtanalys har valt att lämna synpunkter inom tre områden

- Utredningens förslag att införa nystartszoner
- Utredningens förslag till metod för avgränsning av nystartszoner
- Reformens utvärderbarhet

Utredningens förslag att införa nystartszoner

Tillväxtanalys bedömning är att ett system med nystartszoner ej bör införas.

Bedömningen grundas på: (i) att systemet ej förväntas få avsedda effekter på arbetslöshet i de berörda områdena, samt (ii) att systemet riskerar att skapa betydande undanträngningseffekter på företag som ej omfattas av reformen eller som befinner sig i angränsande områden.

Enligt utredningen är det osäkert om ett system med nystartszoner leder till minskad arbetslöshet i de aktuella områdena.¹ Utredningen kommer också fram till att i andra länder med nystartszoner återfinns ”oftast inga effekter på arbetslöshet hos boende i områdena”.² Om huvudsyftet med nystartszonerna är att minska utanförskapet i vissa områden (dvs. personer som befinner sig utanför arbetslivet) och systemet med nystartszoner inte förväntas få avsedda effekter på utanförskap och arbetslöshet i dessa områden, är det ytterst tveksamt att införa ett system med nystartszoner.

---

¹ Utredningen sid 223

² Utredningen sid 214

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Stockholm
Box 574, 101 31 Stockholm
Besöksadress: Sergels torg 14, 3 tr
Tel: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 90
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

Östersund (säte)
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Besöksadress: Studentplan 3
Tel: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
Bank: Danske Bank
Kontonummer: 12 810 107 041
Swift: DBBASESX
IBAN: SE6712 0000 000 12 810 107 041

Utlandskontor
Brasilia
New Delhi
Peking
Tokyo
Washington DC

Skälet till att utredningen ändå bedömer att reformen bör genomföras är att det förväntas ”medföra ett ökat antal företagsetableringar och ett ökat antal arbetstillfällen i de områden som omfattas”.³ Tidigare studier har dock visat att då antalet företag och arbetstillfällen har ökat i nystartszonerna, har de samtidigt minskat i kringliggande områden.⁴ System med nystartszoner i andra länder har således visat sig få betydande undanträngningseffekter, vilket i vissa fall har inneburit en oförändrad situation på aggregerad nivå. Tillväxtanalys instämmer därför med experterna Fall och Jagréns särskilda yttrande⁵ att kunskaperna om effekterna på existerande företag i dagsläget är otillräckliga.

Tillväxtanalys anser även att reformen riskerar att hämma rörligheten på arbetsmarknaden, vilket är viktigt inte minst för den geografiska integrationen. Tillväxtanalys bedömning är att generella näringspolitiska insatser samt utbildning och kompetenshöjande insatser, troligen skulle vara mera betydelsefulla för berörda områden än ett system med nystartszoner.

Utredningens förslag till metod för avgränsning av nystartszoner

Tillväxtanalys bedömning är att den föreslagna metoden för indelning av nystartszoner är bristfällig och bör ses över. Tillväxtanalys bedömning grundar sig på följande aspekter.

Metoden för indelningen av Nystartszoner är krånglig och svår att förstå

Tillväxtanalys instämmer i Fall och Jagréns yttrande⁶ att nystartszonernas avgränsning är svår att förstå och därför troligen kommer att vara svår att överblicka för arbetsgivare och arbetstagare. Detta är negativt eftersom en förutsättning för att reformen ska vara effektiv är klara och tydliga regler.

SAMS-områden är ej nödvändigtvis sammanhängande områden

SAMS-områden används i utredningen eftersom de ska representera sammanhängande bostadsområden. Enligt SCBs beskrivning av SAMS indelning⁷ är det dock ”tveksamt att använda dem för... eller för att avgöra om ett område är sammanhängande.” Den SAMS indelning som gäller idag har varit densamma sedan 1994 och det har av användarna ansetts viktigt att behålla samma indelning över tiden. Detta innebär att kravet att SAMS ska vara baserade på sammanhängande områden har släppts.

---

³ Utredningen sid 223

⁴ Utredningen sid 148

⁵ Utredningen sid 382

⁶ Utredningen sid 383

⁷ Daterad 2008-01-07

Att använda SAMS-områden är ej nödvändigt för att utvärdera systemet

Två motiv bakom att använda SAMS-områden är (i) att data finns tillgänglig samt (ii) att indelningen skulle underlätta en utvärdering av reformen. En utvärdering av systemet är dock inte beroende av existerande geografiska indelningar och statistik finns tillgänglig för mer detaljerade områden än SAMS. Tillväxtanalys har t.ex. statistik uppdelat på 500x500 meters rutor och SCB har statistik på en ännu finare geografisk detaljeringsnivå.

Indelningen riskerar att ej representera funktionella områden

En viktig aspekt för indelning av nystartszonerna är att de ska representera homogena funktionella områden. Det finns dock två skäl till att den föreslagna indelningen riskerar att ej representera funktionella områden:

- (i) Att nystartszoner endast kan definieras för SAMS-områden inom enskilda kommuner, innebär att nystartszonerna kommer att vara avgränsade efter administrativa istället för funktionella områden.
- (ii) Den föreslagna metoden baseras på SAMS-områdenas löpnummer och innebär således att områden som ej ligger i geografisk anslutning till varandra kan tillhöra samma nystartszon. Detta innebär att nystartszonerna riskerar att inte representera homogena funktionella områden.

Utvärderbarhet

Tillväxtanalys kostnader och ansvar

Tillväxtanalys instämmer med utredningen (avsnitt 14.1) att en noggrann utvärdering av ett system med nystartszoner är mycket viktigt.

Tillväxtanalys instämmer med utredningen (avsnitt 14.5-6), att Tillväxtanalys har de verktyg och den kompetens som krävs för att ansvara för utvärdering och uppföljning av systemet.

Tillväxtanalys instämmer med utredningen (avsnitt 20.3) angående de föreslagna kostnaderna för Tillväxtanalys att utföra en årlig uppföljning samt en utvärdering år 2020. Tillväxtanalys vill även uppmärksamma att de föreslagna kostnaderna är under förutsättningar att Tillväxtanalys har tillgång till nödvändig data.⁸

Försvårande omständigheter ur utvärderingssynpunkt

Enligt avsnitt 11.4 har ett företag möjlighet att gå in och ut ur insatsen (dvs. få en skattereduktion) under reformens löptid. Detta utgör ett hinder för att kunna utföra en effektutvärdering. Ur utvärderingssynpunkt är det fördelaktigt om företaget är antingen omfattat eller icke omfattat under perioden, eller i alla fall att ett företag som förlorar möjligheten till skattereduktion inte återfår denna rätt under programperioden.

---

⁸ Se Tillväxtanalys bedömning av utvärderbarhet av nystartszoner, Dnr. 2012/125:3

Datum
2012-10-29

Dnr
2012/191

Ett annat hinder ur utvärderingssynpunkt är att företags möjlighet att få skattereduktion är beroende på individuella val av de anställda. Ur utvärderingssynpunkt är det generellt fördelaktigt att reformen gäller individer istället för företag, särskilt då skattereduktionen är avhängigt sammansättningen av de anställda, snarare än egenskaper hos företaget. Ett annat alternativ är att låta egenskaper hos företaget (till exempel dess lokalisering i en nystartszon) vara avgörande för möjligheten till att få skattereduktionen.

Beslut i ärendet har fattats av undertecknad. Föredragande har varit Gustav Hansson. Avdelningschef Jan Cedervärn har deltagit i ärendets slutliga handläggning.

Dan Hjalmarsson
Generaldirektör